

ANALIZA BILANSA

Dodatak „Narodnom Blagostanju“

BROJ 9

BEOGRAD, 4. MART 1939.

GODINA XI

Sadržaj:

Opšta trgovinska banka, Beograd
 »Moravija«, fabrika pletenih proizvoda a. d., Beograd
 Mesarska banka, Beograd

OPŠTA TRGOVINSKA BANKA, BEOGRAD

Obrtni kapital Opšte trgovinske banke krajem 1938 bio je za 1,6 miliona dinara manji nego krajem prethodne godine. Međutim, to ne treba da zabrinjuje, jer se je bančino prošlogodišnje poslovanje razvijalo povoljno i teklo je potpuno normalno. Pomenuto smanjenje obrtnog kapitala je prolazno i sasvim slučajno, a izazvano je time, što su neki bančini komitenti, završivši poslove, upravo pred kraj prošle godine smanjili svoje obaveze koje su kod nje imali. Ovde je smanjivanje poslovnog volumena, koje se bilo javilo u vezi s bankarskom krizom i opštom privrednom depresijom, prestalo već u toku 1933, dakle još pre 6 godina. Do kraja 1933 otpisana su i sva potraživanja koja su zbog opšte privredne depresije bila postala sumnjiva. Opšta trgovinska banka je posle toga, naročito u toku poslednje tri godine, opet znatno proširila obim svojih poslova. Tako je krajem prošle godine njezin obrtni kapital, iako je u odnosu na prethodnu godinu nešto smanjen, još uvek za oko 50% odnosno za oko 8 miliona dinara veći nego krajem 1935.

Na to da je bančino poslovanje i u 1938 bilo zaista jače nego u prethodnoj i ranijim godinama ukazuje još nekoliko činjenica. Pre svega, zbir bilansa, koji pored obrtnog kapitala obuhvata i ostave, garancije, naplate, kaucije i slične pozicije, bio je i krajem 1938 opet veći nego u prethodnoj godini. Na jače poslovanje i povoljniji razvitak bančinih poslova ukazuju i sve pozicije računa gubitka i dobitka. Imamo i jedan indirektan dokaz. Krajem prošle godine banka je angažovala još jednog direktora, g. Teodosija Ristića, ranije direktora Prometne banke, koji ima veliko iskustvo u industrijskim poslovima. Potreba za novim saradnikom ukazala se je upravo u vezi sa postepenim ali stalnim razvitkom bančinih poslova i sa njenim sve većim interesovanjem za industriju.

Inače, čitaocima naših analiza bilansa već su poznate glavne odlike Opšte trgovinske banke. To je zavod srednje veličine, sa glavnicom od 10 miliona, vrlo okretan i pun inicijative. Međutim, bančina uprava nije samo okretna i energična, već je i neobično obazriva. Blagodareći tome, banka je sačuvana od iznenađenja i u najtežim fazama naše bankarske krize. Što se tiče vrste bančinih poslova, može se reći da ona podešava svoje delovanje prema razvijanju konjunktura; ona u datom trenutku neguje onu vrstu poslova, koja pruža maksimum dobiti i sigurnosti, a dovoljno je okretna, da primeti blagovremeno promenu konjunktura, odnosno opadanje konjunktura jednog posla i poboljšanje drugoga. Blagodareći blagovremeno preduzetim merama predostrožnosti, Opšta trgovinska banka je vrlo brzo svladala i sve teškoće koje su bile izazvane opštom panikom ulagača i srozavanjem kurseva hartija od vrednosti u 1931 i 1932 godini.

Glavne bilansne pozicije za četiri poslednje godine ovako izgledaju:

Aktiva	1935	1936	1937	1938
	u hiljadama dinara			
Gotovina	870	883	666	1.182
Menice eskontov.	3.379	3.559	3.599	3.310
Zaloge	133	39	33	52
Dužnici po tek. rač.	8.552	13.403	20.258	18.231
Hart. od vrednosti	5.699	4.322	3.299	3.411
Hart. rez. fonda	603	607	964	1.025
Nameštaj	50	45	1 din.	1 din.
Pasiva				
Glavnica	10.000	10.000	10.000	10.000
Rez. fond	625	770	1.062	1.270
Spec. rez. fond	400	500	600	700
Fond kursne razl.	100	217	491	668
Ulozi	2.897	3.654	6.361	6.506
Poverioci	1.512	2.071	2.808	1.147
Reeskont. menice	3.063	4.840	6.504	5.717
Razna pasiva	138	169	201	226
Dividenda	500	600	700	800
Prenos dobiti	50	35	92	178
Kaucije i sl.	33.540	44.331	53.695	56.900
Zbir bilansa	52.826	67.189	82.514	84.112
Obrtni kapital	19.286	22.858	28.819	27.212
Rashodi				
Kamata	451	592	784	820
Troškovi	368	518	632	849
Otpis nameštaja	8	10	45	—
Otp. nenapl. potraž.	108	79	9	19
Čisti dobitak	722	951	1.163	1.389
Prihodi				
Prenos dobiti	—	50	35	92
Od efekata	258	261	181	208
Kamata	1.163	1.608	2.061	2.298
Provizija	213	218	344	453
Napl. otpis. potraž.	22	13	12	26
Zbir prihoda-rashoda	1.657	2.151	2.634	3.077
Dividenda	5%	6%	7%	8%

Zbir bilansa iznosi 84,1 mil. din. prema 82,5 mil. u prethodnoj i 52,8 mil. krajem 1935. Ako od zbira bilansa oduzmemo garancije, kaucije, ostave i slično evidencione pozicije koje se javljaju sa jednakim iznosima u aktivi i pasivi,

vidimo da je krajem 1938 bančin obrtni kapital iznosio 27,2 mil. din. Od toga otpada po prilici jedna polovina na sopstvena, a druga polovina na tuđa sredstva.

Glavnica je od 1931, kada je povišena sa 5 na 10 miliona, ostala nepromenjena. Fondovi se postepeno povećavaju. Krajem prošle godine iznosili su 2,64 mil. prema 2,15 mil. u prethodnoj i 0,9 mil. din. krajem 1934 godine.

Tuđa sredstva su bilansirana preko tri računa (ulozi, poverioci i eskont). Ulozi, koji su pre bankarske krize — krajem 1930 — iznosili 7,4 miliona, bili su pali na 2,45 mil. do kraja 1933. Posle toga opet stalno rastu i krajem 1938 dostižu visinu od 6,5 mil. Kao što se vidi, na uloge ne otpada ni jedna četvrtina ukupnih sredstava kojima je banka krajem 1938 raspolagala. Opšta trgovinska banka više se približuje tipu poslovnih banaka, pa je sasvim prirodno da se ona za obavljanje svojih poslova rađe oslanja na sopstvena sredstva i poverioce, nego na uloge. U toku poslednjih desetak godina račun poverilaca pokazivao je najveće promene. Sa 6,3 mil. u 1930 stanje poverilaca je bilo postepeno palo na 1,5 mil. do kraja 1935, da bi do kraja 1937 opet poraslo na 2,8 mil. U toku 1938 poverioci su se i dalje postepeno povećavali, ali ih je banka pred kraj te godine svojevolumno smanjila na 1,14 mil. — što je posledica već spomenutog vraćanja kredita od strane bančinih komitenata. Pred kraj prošle godine smanjen je nešto i reeskont, koji je iskazan sa 5,7 mil. prema 6,5 mil. krajem 1937 g., 3,06 mil. krajem 1935 g., 6,3 mil. u 1931 i 5,5 mil. din. krajem 1930.

Pre bankarske krize hartije od vrednosti predstavljale su najjaču poziciju u aktivi. Ponekad je u njih bilo plasirano i do 40% celokupnog obrtnog kapitala. Posle 1930 ova vrsta plasmana se gotovo stalno smanjuje, sa 13 mil. krajem 1930 na 4,2 mil. u 1937. Prošle godine bilansna vrednost bančinog portfelja efekata je, međutim, povećana za oko 200 hilj. din., uglavnom zbog dobitka na kursnoj razlici. U sastavu bančinog efektnog portfelja nalaze se samo prvoklasni i odabrani papiri, kao što su akcije Narodne banke (250 komada), rente za ratnu štetu (1700 kom.) i drugi kurentni državni papiri, akcije Fabrike aeroplana Rogožarski (880 kom. po nom. 1000 din.), akcije Agrarne banke (908 kom.) i akcije Beogradske zadruga (25 kom.).

Banka je poslednjih godina u pojačanoj meri pristupila kreditiranju po tekućim računima, naročito kreditiranju industrije (koža, aeroplani itd.). Krajem 1938 aktivni tekući računi iskazani su sa 18,2 mil. (prema 20,2 mil. u prethodnoj, 13,4 mil. u 1936 i 8,55 mil. u 1935 god.). U aktivne tekuće račune plasirane su oko 2/3 obrtnog kapitala. Stanje računa eskontovanih menica poslednjih godina nije pokazivalo većih promena. Krajem 1938 one su bilansirane sa 3,3 mil. Interesantno je da su »reeskontovane menice« u pasivi iskazane opet znatno većim iznosom nego »eskontovane menice« u aktivi. To znači da se jedan deo eskonta knjiži preko računa aktivnih tekućih računa. To se može lako razumeti i objasniti, jer su tekući računi kod nas oblik za obavljanje svih vrsta kreditnih operacija. I kod drugih naših banaka oni služe na mesto eskonta, lombarda, repora, itd.

I u prošloj godini primećena je tendencija porasta svih prihoda. Zbir prihoda u 1938 iznosio je 3,07 mil. prema 2,63 mil. u prethodnoj i 1,6 mil. din. u 1935 godini. Poslednjih godina prihodi od efekata nisu pokazivali većih promena. U 1938 iznosili su 208 hilj. din. Međutim, prihodi od kamate i provizije u 1938 bili su za ravno 100% veći nego u 1935. S obzirom na sve jače poslovanje, prirodno je da i troškovi pokazuju tendenciju porasta, a veći su i izdaci za kamatu, ali su rashodi povećani ipak u znatno manjoj meri, tako da je i iskazani čisti dobitak u porastu. U 1938 on je iznosio 1,39 mil. (prema 722 hilj. u 1935). Ako tome dodamo i dobitak na

kursnoj razlici kao i prihod hartija rezervnog fonda (koji su uneti neposredno u odnosne fondove), vidimo da ukupni čisti dobitak u 1938 iznosi 1 mil. 644 hilj. Od iskazanog dobitka upotrebljeno je 800 hilj. za isplatu 8% dividende (prema 7% u prethodnoj, 6% u 1936 i 5% u 1935 godini), 181 hilj. za tantijemu, 130 hilj. za dotaciju redovnom rezervnom fondu, 100 hilj. specijalnom rezervnom fondu, a ostatak od 178 hilj. prenet je na novi račun.

U upravi bila su g.g.: Radisav J. Jovanović (pretsednik), Aleksandar J. Jovanović (potpretsednik), Vaso Knežević, Marko Albahari, Jaša Alkalaj, poč. Mihailo Lukarević, Dobrivoje T. Lazarević i d-r Dragoslav O. Blagojević. U nadzornom odboru su g.g.: Mića Crvčanin (pretsednik), Aron A. Alkalaj (potpretsednik), Milutin Lj. Mojović, Jovan D. Živadinović i Dušan B. Živković. Direktor je g. Aleksandar S. Borisavljević.

»MORAVIJA«, FABRIKA PLETENIH PROIZVODA A. D., BEOGRAD

Za »Moraviju« a. d. 1939 godina je jubilarna. Preduzeće postoji već 25 godina. Osnovano je u najkritičnije vreme, 1914 godine, vrlo kratko vreme pre početka svetskog rata. Fabrika sa svojom proizvodnjom nije bila stvarno još ni otpočela, kada je izbio svetski rat, koji je za pet godina prekinuo svako poslovanje. Prilikom osnivanja glavnica je iznosila 100 hilj. predratnih dinara. Kada je fabrika u 1919 godini ponovo otpočela sa radom, pokazalo se je da su sopstvena sredstva postala i suviše malena. Zbog toga se glavnica postepeno povisuje do 1923 godine na 6 miliona, a 1926 godine, opet novom emisijom, na 8 miliona (80.000 komada akcija od po 100 dinara), koliko iznosi i danas.

Iako »Moravija« dolazi u red najstarijih tekstilnih preduzeća u prestonici, ipak joj je ceo mašinski uređaj najmoderniji. Kod nje nema zastarelih mašina, jer je ona do sada svoj celokupni mašinski uređaj nekoliko puta menjala. Od 1919 na ovamo, fabrika se je u stvari stalno proširivala i modernizovala, tako da ona danas dolazi u red u tehničkom pogledu najbolje i najracionalnije uređenih tekstilnih preduzeća u Beogradu. Bilansi »Moravije« ukazuju samo delimično na obim sprovedene racionalizacije i na tempo kojim je ona vršena. Tako je, na primer, račun mašinerije u toku poslednje tri godine povećan samo za oko 2 mil. din. Međutim, nove mašine koje su u tom razdoblju nabavljene stajale su znatno više. To se iz završnih računa zbog toga ne vidi, jer je »Moravija« istovremeno veći broj mašina starijeg tipa i prodala, i to čak sa zaradom. Prodane mašine u stvari i nisu uvek »stare«. One su samo za »Moraviju« postale neupotrebljive, čim je tehnika za njih pronašla bolju i racionalniju zamenu.

»Moravija« se nikada nije zadovoljavala ni time da izrađuje bilo kakvu robu. Ona je uvek imala ambiciju da njeni proizvodi budu zbilja prvoklasni i najbolji. Blagodareći tome, ti proizvodi uživaju u čitavoj zemlji najbolji renome i imaju uvek dobru prodaju. Da bi cene njenih proizvoda postale pristupačne i manje imućnim potrošačima, proizvodnja je potpuno racionalizovana i u znatnoj meri specijalizovana. »Moravija« izrađuje sve vrste pletenih proizvoda i sve vrste trikotaže, pamučne i svilene. Međutim, njezin najglavniji proizvod su bolje i najbolje vrste vunениh i sirovih ženskih čarapa. Pored ostalih vrsta ona izrađuje u svim traženim veličinama i poznate kao paučina fine čarape od prave svile. Tehničko stanje »Moravije« je tako, da se danas teško može postići nešto još bolje. Pored toga ona raspolaže i dugogodišnjim velikim i svestranim iskustvom u proizvodnji, tako da je u stanju da najracionalnije iskorišćuje svoj moderni fabrički uređaj. Odličnu unutrašnju organizaciju preduzeća dopunjuje i vrlo dobro izrađena organizacija prodaje.

I finansijska struktura »Moravije« je upravo sjajna,

blagodareći smišljenoj i neobično opreznoj poslovnoj politici koju je stalno sprovodila njena uprava. Preduzeće ne radi uopšte sa tuđim sredstvima, na koja bi moralo plaćati kamatu. Sopstvenim sredstvima su pokrivene ne samo sve investicije, nego i ceo proces proizvodnje i prodaje. To je velika prednost.

Moramo naglasiti da je »Moravija« poslednjih godina izvršila i radikalnu promenu kondicija plaćanja. Ranije se je mnogo kreditiralo, a danas se prodaje većinom samo za gotovo. Dok su dužnici u 1929 i 1930 često iznosili i preko 14 miliona dinara, dotle su oni krajem prošle godine bili iskazani sa 2,8 mil. Krajem 1934 oni su iznosili čak samo 1,68 miliona. Sadašnji dužnici su vrlo pažljivo probrani, tako da se može reći da su skoro stoprocentno sigurni. Jasno je da su sada, u vezi s tim, i otpisi neplativih potraživanja sasvim neznatni, tako da i ta činjenica mnogo utiče na konačni rezultat poslovanja.

Finansijsku strukturu »Moravije« pokazuje nam sledeća tablica, u kojoj smo uporedili najvažnije bilansne pozicije za poslednje četiri godine.

Račun izravnjanja				
Aktiva	1935	1936	1937	1938
	u hiljadama dinara			
Fabričke zgrade	2.519	2.519	2.735	2.736
Mašinerija	10.487	11.221	11.984	12.552
Nameštaj	742	742	763	772
Pokretnine	516	473	423	440
Automobil	—	—	92	92
Ostale investicije	—	—	13	56
Predivo	1.331	1.193	988	1.692
Materijal	332	378	254	262
Izradevine	1.727	1.504	1.833	1.113
Dužnici	1.874	1.862	2.076	2.812
Pošt. šted. i banke	—	—	709	2.272
Gotovina	87	26	42	72
Pasiva				
Glavnica	8.000	8.000	8.000	8.000
Rezervni fondovi	890	890	958	1.044
Amortizacioni fondovi	8.378	9.650	10.689	11.560
Rezerva za porez	500	219	500	1.160
Poverioci	839	287	693	750
Prenos dobiti	164	203	225	218
Dobit tek. god.	844	669	858	2.139
Zbir bilansa	19.615	19.919	21.923	24.871

Zbir bilansa, koji je bio pao sa 37,65 mil. din. krajem 1930 na 17,95 mil. u 1934, poslednjih nekoliko godina opet postepeno raste i krajem 1938 dostiže visinu od 24,9 mil. din. Iako je zbir bilansa u 1938 jedva dostigao $\frac{2}{3}$ njegovog iznosa u 1930, ipak je sadašnje stanje »Moravije« znatno povoljnije nego što je bilo ma kada ranije. Bilo bi sasvim pogrešno, kada bi se na osnovu ovih cifara zaključilo, da je sadašnje poslovanje preduzeća, ma da je jače nego u toku 1937, 1936, 1935 ili 1934, još uvek slabije nego što je bilo pre krize. Protivno je istina. Naime, sada su sredstva s kojima »Moravija« radi znatno bolje iskorišćena. Blagodareći već spomenutoj promeni kondicija plaćanja, raspoloživa sredstva sada se znatno brže obrću, nego što je to ranije bio slučaj. S obzirom na to što se je ranije mnogo kreditiralo, »Moraviji« su bila potrebna i vrlo znatna tuđa sredstva. Dok su u 1929 i 1930 tuđa sredstva bila skoro $2\frac{1}{2}$ puta veća od sopstvenih, dotle u 1938 tuđih sredstava više gotovo ni nema, odnosno ona

iznose samo 750 hilj. Tu se ne radi o bankarskim kreditima, nego o nedospelim potraživanjima liferanata za isporučene sirovine. Inače, gotovina »Moravije« u blagajni i kod banaka je oko tri puta veća od svih njezinih obaveza.

Interesantna je i struktura aktive. Na zgrade, mašine, nameštaj i pokretnine otpada oko 67% celokupne aktive, odnosno 16,7 mil. din. U toku prošle godine bilansna vrednost mašina je povećana za 570 hilj., na 12,55 mil. Fabričke zgrade su iskazane sa 2,73 mil. S obzirom na to da se ovde radi o preduzeću koje postoji već 25 godina, prirodno je da je znatan deo investicija već amortizovan. Amortizacioni fondovi su iskazani (u pasivi) sa 11,56 mil. To znači da su njima ukupne investicije pokrivene već sa 69,4%. Sam fond za amortizaciju mašinerija iskazan je sa 9,44 mil. To znači da bilansna vrednost svih mašina ne iznosi više od 3,11 mil. Njihova stvarna vrednost je znatno veća od knjigovodstvene. To znači dalje da su i sopstvena sredstva preduzeća u stvari veća nego što to proizlazi na osnovu bilansnih cifara. Tu činjenicu treba uzeti u obzir i prilikom ocene konačnog rezultata poslovanja. S druge strane treba imati u vidu, da »Moravija« od 1914 do 1935 nije nikada plaćala dividendu. Njeni akcionari su mnogo polagali na to da se amortizacija investicija vrši najrigoroznije, smatrajući da je i za njih korisnije pojačavanje industrijske sposobnosti fabrike, nego prevremeno naplaćivanje dividende.

Smanjenje zaliha izrađene robe sa 1,83 mil. krajem 1937 na 1,1 mil. krajem 1938, koje je praćeno istovremeno povećanjem dužnika sa 2,07 na 2,81 mil. din., je posledica jačeg poslovanja. Prošle godine su i opšte privredne prilike bile povoljnije. Povećana je i zaliha prediva sa 988 hilj. din. krajem 1937 na 1,69 mil. u 1938. To znači, da uprava gleda s optimizmom i na razvitak poslovanja u 1939 godini.

Inače, prošlogodišnje poslovanje završeno je, prvi put posle 25 godina rada, s potpuno zadovoljavajućim rezultatom. Evo računa gubitka i dobitka koji nam to potvrđuje:

Rashodi	1935	1936	1937	1938
	u hiljadama dinara			
Porezi	193	4	607	—
Plate	648	625	738	987
Kirije	108	97	102	99
Osiguranja	132	140	171	273
Poštarina	51	60	106	66
Kamata	62	47	11	—
Razni troškovi	55	52	57	39
Amortizacija	1.198	1.272	1.040	871
Nenapl. potraž.	96	111	61	7
Dot. rez. fondu	149	—	—	—
Rezerva za porez	500	203	500	910
Prenos dobiti	164	203	225	218
Dobit tek. god.	844	669	858	2.139
Prihodi				
Prenos dobitka	164	203	225	218
Od proizvodnje	3.992	3.177	4.105	5.331
Napl. otpis. potraž.	35	17	66	19
Preplaćena poreza	—	—	—	8
Zarada na prod. maš.	10	86	80	6
Kamata	—	—	—	26
Zbir prihoda—rashoda	4.201	3.483	4.483	5.609

Bruto-prihod od proizvodnje izneo je u 1938 godini 5,33 miliona i povećan je u odnosu na prethodnu godinu za oko 30%. To povećanje treba delom pripisati i povećanoj nabavci sirovina. Na strani rashoda vidimo, da su nešto povećani iz-

daci za plate i osiguranje. Svi ostali rashodi bili su manji nego u 1937. Smanjene su i dotacije amortizacionim fondovima, a porez je u 1938 isplaćen iz poreske rezerve, dok je u prethodnoj godini knjižen na teret računa rashoda. Razume se da je s obzirom na spomenute okolnosti i iskazani čisti dobitak morao biti veći. On iznosi 2,14 mil.

U upravi »Moravije« a. d. nalaze se sledeća gospoda: Mihajlo Đurić, Karlo Husnjik stariji, Josif Bekerus, Karlo Husnjik mlađi i Rihard Škarka.

MESARSKA BANKA, BEOGRAD

Mesarska banka je i prošle godine sa mnogo razumevanja i uspeha finansirala izvoz žive i zaklane stoke, slanine i masti za Nemačku, bivšu Austriju i Čehoslovačku. Blagodareći svome bogatome iskustvu, dugogodišnjoj praksi i svojim odličnim vezama u inostranstvu i stručnim organima u zemlji, ona je bila u stanju da svojim komitentima, pored finansijske potpore, pruži i svaku drugu posredničku uslugu. Izvoz je u prošloj godini bio vrlo živ, pa se je banci pružala mogućnost i za znatnije proširenje njenog poslovanja. Za to je imala na raspoloženju i potrebna sredstva. Međutim, zbog poznatog razvitka političkih prilika u Evropi, finansiranje izvoza bilo je skopčano sa većim rizikom, tako da je Mesarska banka u poslove ulazila samo sa najvećom obazrivošću. Njeno prošlogodišnje poslovanje bilo je ipak jače od onog iz prethodne godine. Inače, prošle godine je i stanje bančnih uloga bilo u znatnom porastu što je dokaz da ulagači imaju puno poverenje u njezin rad.

Aktiva	1935	1936	1937	1938
Gotovina	216	1.230	290	236
Menice	2.974	2.943	3.954	3.432
Lombard	4	10	69	62
Tekući računi	9.103	3.961	11.733	12.015
Hart. od vrednosti	2.659	2.859	3.140	3.321
Hart. rez. fonda	—	—	—	187
Nepokretnosti rez. fonda	—	—	—	200
Nepokretnosti	112	2.221	2.200	2.000
Nameštaj	21	21	21	21
Pasiva				
Glavnica	5.000	5.000	5.000	5.000
Fondovi	1.716	1.887	2.228	2.670
Ulozi	3.767	4.162	4.289	5.188
Tekući računi	1.316	1.688	3.957	3.728
Reeskont	2.643	—	5.336	4.231
Razna pasiva	41	36	9	9
Tantijema	105	72	88	108
Dividenda	500	400	500	500
Prenos dobiti	—	—	—	40
Garancije, kaucije	28.531	27.086	31.700	32.136
Obrtni kapital	15.088	13.245	21.407	21.475
Rashodi				
Kamata	236	181	279	406
Troškovi	686	662	730	728
Dobitak	699	482	588	723
Pr. hodi				
Kamata	821	727	780	947
Provizija	193	386	284	405
Od nepokretnosti	40	54	313	335
Od efekata	549	65	71	169
Vanredni	18	93	149	—
Zbir prihoda	1.621	1.325	1.597	1.857

Bančin obrtni kapital krajem 1938 iznosio je 21,47 mil., gotovo jednako kao i krajem 1937. Međutim, struktura pasive je nešto izmenjena. Rezervni fond je povećan za 72 hilj., fond kursne razlike za 370 hilj., a ulozima na knjižice za 900 hilj. din.

Nasuprot tome, ulozima po tekućim računima su smanjeni za 230 hilj., a reeskont za 1,1 mil.

Nekoliko manjih promena vidimo i u aktivi. Eskont je za pola miliona manji nego krajem prethodne godine i iznosi 3,43 mil. Nasuprot tome aktivni tekući računi su porasli sa 11,73 mil. u 1937 na 12,01 mil. krajem 1938 godine. Bilansno stanje hartija od vrednosti je takode povećano, za 370 hilj. na 3,51 mil. din., i to isključivo zbog porasta kurseva. Odnosni dobitak unet je neposredno u fond kursne razlike. Inače, s obzirom na propise Uredbe o obrazovanju poslovnih rezervi i rezervnih fondova od 1 jula 1938, i Mesarska banka je svom rezervnom fondu dotirala državne hartije od vrednosti za prvu godinu u iznosu od 187 hilj. din. (10% vrednosti rez. fonda). Kao dalje specijalno pokriva rezervnog fonda u iznosu od 200 hilj. din. služi njegov udeo u vlasništvu bančinog doma na Zelenom Vencu.

Zbir prihoda je opet povećan. U 1938 iznosio je 1,85 mil. prema 1,59 mil. u prethodnoj i 1,32 mil. u 1936 godini. Porasli su kako prihodi od kamate, tako i provizije, što je posledica življeg poslovanja. Pasivna kamata u 1938 iznosila je 406 hilj. i bila je za 127 hilj. din. veća nego u prethodnoj godini. To znači da je povećana za oko 45%. To znači dalje da se je Mesarska banka u toku 1938 u znatno većoj meri koristila tuđim sredstvima, nego što bi se to moglo zaključiti uporedivanjem bilansne pasive za 1938 sa onom za prethodnu godinu.

U 1938 ostvaren je i veći čisti dobitak. On iznosi 723 hilj. prema 588 hilj. u 1937 i 482 hilj. din. u 1936 godini. Za 1938 podeljena je dividenda od 10%, jednako kao i za prethodnu godinu.

U upravi su g.g.: Demča Stojanović (pretsednik), Rada V. Lukić, Momir Bojović, Krsta Ginović, Stanko Knežević, Bora Kostić i Mihailo Stefanović. U nadzornom odboru bila su g. g.: Joksim K. Vuković (pretsednik), Đorđe Popara, Nastas Savić i Spira C. Petrović. Za taj odbor poslednji zbor akcionara je izabrao i g. g. Simu Nikolića i Jocu Svejtkovskog. Upravnik Mesarske banke je g. Budimir Pejović.

GARGOYLE
MAZIVA

Сваки напредак у производњи и употреби све знање и сва искуства, што су их од године 1866 стекли специјалисти наше организације која обухвата цео свет, примењују се код фабрикации наших

GARGOYLE
МАЗИВА

и дају им онај квалитет, који гарантује сигуран и економичан погон.

STANDARD — VACUUM
Oil Company of Jugoslavia Inc.

ЗАГРЕБ БЕОГРАД